

REGERINGEN

Regeringsbeslut

I:4

2008-07-03

U2008/4717/S

Utbildningsdepartementet

Brottsförebyggande Rådet
Box 1386
111 93 STOCKHOLM

Uppdrag till Brottsförebyggande rådet att kartlägga grövre våldsbrott i skolan

Regeringens beslut

Regeringen ger Brottsförebyggande rådet (Brå) i uppdrag att genomföra en kartläggning av grövre våldsbrott i skolan i syfte att öka kunskaperna om bland annat förekomsten och utvecklingen av det grövre våldet i skolorna. Kartläggningen ska också omfatta en beskrivning av det grövre våldet i skolorna, exempelvis vem som begår det, hur det yttrar sig och vem det riktar sig mot.

Ett viktigt led i uppdraget är att kartlägga skolornas erfarenheter av grövre våld och hur skolorna arbetar för att motverka förekomsten av grövre våldsbrott i skolan. Brå ska även redogöra för internationella erfarenheter av och redovisa goda exempel på brottsförebyggande arbete avseende grövre våldsbrott i skolmiljö i syfte att ytterligare kunna stärka det brottsförebyggande arbetet på nationell nivå. I kartläggningen ska elevers synpunkter inhämtas och tas tillvara exempelvis genom en referensgrupp.

Uppdraget bör genomföras i nära samarbete med Myndigheten för skolutveckling och Statens skolverk. Uppdraget bör också ske i samråd med elevorganisationerna samt andra berörda myndigheter och organisationer.

Kostnaderna för uppdraget ska med 1 150 000 kr belasta Utbildningsdepartementet, Utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning, anslag 25:3, anslagspost 8. Brottsförebyggande rådet kan rekvirera medel för uppdraget från Myndigheten för skolutveckling från och med 1 juni 2008, dock senast den 31 mars 2009.

Uppdraget ska redovisas till regeringen senast den 31 mars 2009.

Skälen för regeringens beslut

Det har under senare år förekommit flera grova våldsbrott i skolor, både i Sverige och internationellt. Våldet har riktat sig antingen mot elever eller personal på skolorna, eller mot skolan mer generellt. Exempelvis har det i flera länder förekommit att elever eller f.d. elever har tagit med sig knivar eller skjutvapen in på skolan och har använt dem i syfte att skada eller döda elever eller personal. I vissa fall har dåden begåtts som ett led i ett planerat självmord.

Det finns i dag lagstiftning som förbjuder personer att inom skolans område inneha vapen och andra föremål som kan utgöra fara för säkerheten i skolan, 1 § lagen (1988:254) om förbud beträffande knivar och andra farliga föremål, 5 kap. 6 § vapenlagen (1996:67). Sedan den 1 augusti 2007 har skolans rättigheter stärkts när det gäller omhändertagande av föremål som kan utgöra en fara för säkerheten i skolan, 1 kap. 19–22 §§ skollagen (1985:1100). Om det omhändertagna föremålet kan antas bli förverkat, ska omhändertagandet skyndsamt anmälas till polismyndigheten. Omhändertagandet får bestå tills dess frågan om föremålet ska tas i beslag har prövats.

Skolan är en viktig brottsförebyggande aktör. För att förhindra att våldshandlingar inträffar och att individer på andra sätt kränks i skolan är det viktigt att skolan aktivt arbetar med att skapa en trygg skolmiljö. Detta innebär t.ex. att skolan arbetar förebyggande med att stärka en värdegrund i skolan som bl.a. bygger på respekt för de mänskliga rättigheterna och demokratiska värderingar.

Regeringen har redan vidtagit flera åtgärder för att utveckla det förebyggande arbetet i syfte att skapa en trygg skolmiljö. Regeringen har exempelvis avsatt 40 miljoner kronor för att sprida kunskap till skolor om forskningsbaserade åtgärdsprogram mot mobbning (U2007/1205/S). Myndigheten för skolutveckling har fått i uppdrag att sammanställa och kartlägga forskningsbaserade och förebyggande metoder mot mobbning. Uppdraget ska redovisas den 10 november 2010. Skolverket har också ett regeringsuppdrag att följa upp hur lagen (2006:67) om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever tillämpas i förskolan, grundskolan och gymnasieskolan samt i den kommunala vuxenutbildningen (U/2006/5849/S). Uppdraget ska redovisas 1 mars 2009.

Riksdagen och regeringen har också i andra sammanhang uppmärksammat frågor av relevans för att motverka grövre våld i skolorna. En överenskommelse mellan regeringen och Sveriges Kommuner och Landsting, SKL, (S2007/5696/HS) har lett till att SKL har lämnat en rapport med förslag om att öka tillgängligheten till insatser för att möta psykisk ohälsa hos barn och ungdomar. Myndigheten för skolutveckling har ett regeringsuppdrag att fördela medel till pilotprojekt och stödja lokala utvecklingsarbeten inom grundskolan och gymnasieskolan i syfte att få till stånd en utökad samverkan mellan skola, socialtjänst, polis samt barn- och ungdomspsykiatri (U2006/5879/S). Uppdraget ska slutredovisas den 1 december 2009.

För att kunna stärka det brottsförebyggande arbetet avseende grövre våldsbrott i skolan anser regeringen att kunskapsområdet behöver belysas ytterligare. Kunskaperna om det grövre våldet i skolorna är för närvarande bristfälliga. Det saknas uppgifter om hur vanligt det är, hur utvecklingen ser ut, hur våldet yttrar sig och hur skolorna bedömer situationen. Det saknas också tillräckliga kunskaper om skolornas förebyggande arbete och om det finns internationella exempel på åtgärder för att motverka grövre brott i skolmiljö som bör tas till vara. Syftet med uppdraget är att fylla denna kunskapslucka. Regeringen kommer också att ge Myndigheten för skolutveckling i uppdrag att bl.a. utifrån Brottsförebyggande rådets kartläggning ta fram stödmaterial till skolorna om hur man kan arbeta brottsförebyggande.

På regeringens vägnar

Jan Björklund

Kent Eriksson

Kopia till

Myndigheten för skolutveckling
Skolverket